

uit de literatuur

MASSACOMMUNICATIE

Dr. J. G. STAPPERS,

MASSACOMMUNICATIE, EEN INLEIDING

in de reeks *Informatie, Cahiers over Massacommunicatie 7*, Amsterdam, 1973.

Over massacommunicatie is zo langzamerhand een aanzienlijke literatuur voorhanden. Deze literatuur vertoont weinig coherentie en is sterk gediversifieerd. Vandaar dat het niet denkbeeldig is dat pogingen ondernomen worden om tot enige systematiek te komen. Het ogenblik om zich tot dergelijk opzet te laten verleiden lijkt bijzonder gunstig. Zelfs in het nederlands-talig gebied zijn reeds enkele werken voorhanden die tot doel hebben een algemene bijdrage te leveren tot de wetenschap van de communicatie. Het werk dat hier ter bespreking voorligt is er een voorbeeld van.

Het is, naar eigen zeggen van de auteur, een inleiding tot een groot studiegebied. Twee hoofdthema's dienden als richtlijn: enerzijds verheldering van de begrippen en wegwijs maken in de enorme spraakverwarring en anderzijds een visie geven op het verschijnsel massacommunicatie. Dergelijk opzet hebben we ook al wel eens eerder geformuleerd gezien. Het is op zichzelf beslist nog geen garantie voor de verdere uitwerking van de genomen opties. Een vluchtige blik op de inhoudstafel reveleert evenmin schokkend nieuwe ideeën: informatie, communicatie, werking en betekenis van massacommunicatie, media, zijn zoveel modewoorden geworden, die evenmin op zichzelf een geslaagde uiteenzetting waarborgen.

Men zal dan ook begrijpen dat wij de lectuur van dit boek niet zonder enig scepticisme hebben aangevat, een scepticisme vooral ingegeven door de vraag naar de originaliteit van het werk. Het mag hier reeds dadelijk gezegd worden dat dit scepticisme vrij vlug ongegrond bleek te zijn. Na de lectuur kwam het boek in zijn geheel ons zelfs voor als een aangename verrassing en dit op verschillende gebieden.

Naar de inhoud beschouwd, menen wij dat de auteur er in geslaagd is de huidige verworvenheden en gedachtenstromingen binnen de studie van de massacommunicatie te verwoorden en samen te vatten. Meer dan eens blijft het zelfs niet bij een samenvatting maar duiken verhelderend nieuwe inzichten op. De grote verdienste van het werk lijkt ons echter dat het geschreven is vanuit een bekommernis om het voorhanden zijnde materiaal, waarvan bezwaarlijk kan gezegd worden dat het allemaal even nieuw is, te verwerken tot een coherent geheel. Dit is, naar ons gevoelen, de meest originele bijdrage van dit

werk. Straks zullen we daarover iets meer zeggen.

Immers niet enkel inhoudelijk, maar ook naar de vorm vinden we het een en ander geslaagd. Er is daar op de eerste plaats de vlotte taal waarin het boek geschreven is, soms vrij redundant, om het in de terminologie van de eveneens in het werk besproken informatie-theorie uit te drukken, maar daarvoor ook zeer begrijpelijk en vooral vlot leesbaar. Dit maakt dat het geheel kan aangeboden worden niet enkel aan de (beperkte) kring van communicatiewetenschappers, maar aan al wie enige interesse opbrengt voor het verschijnsel massacommunicatie. Het 'box-systeem' vervolgens maakt de lectuur helemaal tot een genoegen. Fragmenten uit boeken, krantenknipsels en tekenstrips vormen een dankbaar rustpunt tijdens de lectuur en komen de uiteenzetting op gepaste wijze illustreren. De structuur van de indeling tenslotte, kan overzichtelijk genoemd worden: elk hoofdstuk sluit met een samenvatting en een bibliografie die een richtlijn is voor verdere studie van de in het betreffende hoofdstuk behandelde materie.

Zoals we reeds stelden ligt de grote verdienste van dit werk in de overzichtelijke, samenvattende en interpreterende verwerking van de verworvenheden van het massacommunicatie-onderzoek tot een coherent geheel. Laat ons toe zeer bondig de behandelde thema's (tevens titels van de hoofdstukken) toe te lichten. 'Informatie' kan volgens de auteur een dubbele betekenis hebben: iets wat te weten valt (in de zin van nieuws) en iets dat geweten wordt (in de zin van kennis). Theorieën over waarneming, selectieve perceptie en de informatietheorie zijn de basis waarop dit onderscheid wordt uitgebouwd.

'Communicatie' wordt beschouwd als een aanbod uit de tweede hand en kan van, met of tussen plaatsvinden.

'Massacommunicatie' is openbare communicatie en beperkt zich dus niet noodzakelijk tot de traditioneel genoemde massamedia.

Als paradoxale eigenschappen van massacommunicatie noemt de auteur haar centrifugaal (de zender verspreidt de boodschappen) doch niet unilateraal karakter (de ontvanger is actief betrokken bij wat volgt). Meteen stoten we op 'de werking van massacommunicatie': de theorie van de reusachtige injectienaald wordt verworpen en aandacht wordt gevraagd voor de (selectieve) ontvanger. Massacommunicatie wordt geoordeeld niet erg effectief te zijn.

Maar wat is dan 'de betekenis van massacommunicatie'? De visie van McLuhan, de functioneel gerichte studie van de massacommunicatie en theorieën die het belang gehecht aan de ontvanger onderstrepen, worden aangewend om op deze vraag een begin van antwoord te formuleren.

De verschillende betekenissen van het woord medium komen uiteraard aan bod in het hoofdstuk 'media en anderszins'.

'Anderszins' duidt op het belang dat toegekend wordt aan de

informele communicatie als vorm van massacommunicatie, naast de massamedia. Tenslotte wordt enige aandacht besteed aan de 'wetenschappelijke studie van de massacommunicatie'. Het komt ons voor dat dit boek beter 'massacommunicatie, een overzicht' dan 'massacommunicatie, een inleiding' had kunnen genoemd worden.

G. De Meyer

OPLEIDING

Joan HEMELS,

DE JOURNALISTIEKE EIERDANS,

Van Gorcum, Assen 1972, 176 p. Prijs : f 18,50.

Als men veel goeds schrijft over een boek dan zijn de commerciële ambities van de auteur (als die er zijn) en van de uitgever daarmee gewoonlijk gediend. Bij de bespreking van een boek als dit vragen wij ons af of een dergelijke, logisch klinkende redenering hier wel opgaat. Nochtans, de auteur heeft als massacommunicatietheoreticus én als historicus zijn sporen verdiend, en ook de titel van het boek doet het. Een publikatie die het dus normaliter moet doen op de markt ? !

Dit is helemaal niet zeker, wel integendeel. Wij weten niet wat auteurs en uitgevers als verkoopverwachtingen koesteren (of koesterden ?), maar het kan er bij ons niet in dat een grondige, wetenschappelijke studie over de geschiedenis van de journalistieke opleiding in Nederland, hoge commerciële toppen kan scheren. En om deze geschiedenis gaat het tenslotte in dit boek. Een studie die naar onze mening slechts in een klein kringetje van Nederlandse belangstellenden zal gelezen worden. Dit is trouwens ook de mening van Jan BANK die in « De Journalist » van 15-2-1973 het boek besprak.

En wat voor Nederland geldt zal à fortiori nog meer gelden voor Vlaanderen.

Als historisch werk is het boek nochtans voortreffelijk, en wij vragen ons af —het is niet de eerste keer— waar in 's hemelsnaam HEMELS het monnikengeduld vandaan haalt om steeds naar sinds lang begraven gegevens te zoeken in archieven en oude geschriften, en deze nadien op een voorbeeldige wijze te rangschikken en met een ongelooflijke zin voor het detail te bespreken.

Wie dus per se iets wil weten over de wijze waarop de journalistieke opleiding ontstond en nadien evolueerde te Utrecht, Nijmegen en Amsterdam, zal zich met deze studie erg gelukkig voelen.

Intussen zullen wij in Vlaanderen maar verder dromen van uitgevers die nog enig risico durven nemen.

G. Fauconnier.

VOORLICHTING

Dr. J. HEMELS,

VAN PERSCHEF TOT OVERHEIDSVOORLICHTER

De grondslagen van overheidsvoorlichting,
Alphen aan den Rijn, 1973.

Zoals de titel van het boek suggereert, is het geschreven vanuit

de bekommernis de overheidsvoorlichting historisch te benaderen. Meer bepaald is het de auteur er om te doen de grondslagen van de overheidsvoorlichting toe te lichten. Het is zijn stelling dat, alhoewel de overheidsvoorlichting in Nederland haar huidige vorm na de laatste wereldoorlog heeft gekregen, de fase van het inter-bellum, dat gewoonlijk als een te verwaarlozen voorstadium wordt betiteld, eigenlijk de eerste en een belangrijke fase in de geschiedenis van de overheidsvoorlichting is geweest. De oprichting en de werking van de 'Regeringspersdienst' in de dertiger jaren neemt een centrale plaats in het werk in.

Gesteld wordt dat hier reeds de kiemen aanwezig waren van een verantwoorde overheidsvoorlichting (de zorg van betrouwbare gegevens, die een oordeelsvorming op basis van voldoende kennis van feiten moesten mogelijk maken, niet enkel naar buiten toe, maar ook reeds naar binnen gericht).

In de oorlogsjaren echter heeft de overheidsvoorlichting zich gecompromitteerd met propaganda, waardoor de gunstig ingezette ontwikkeling in belangrijke mate getraumatiseerd werd.

Hoe men zich in de jongste jaren terug losgewerkt heeft uit dit trauma vertelt ons de auteur niet. Naar ons gevoelen had hij zijn stellingen nog meer kracht kunnen bijzetten door het relaas (hoe bondig ook) van de meer recente ontwikkelingen ter vergelijking voor te leggen, al moet toegegeven worden dat dit ook weer niet zo maar in een paar woorden klaar te spelen is.

Al met al is dit boekje een samenvatting van een brok geschiedenis van de Nederlandse overheidsvoorlichting geworden dat voor al wie zich met overheidsvoorlichting inlaat bijzonder waardevol studiemateriaal bevat.

Het stemt tot nadenken — en dit heeft natuurlijk niets te maken met het hier besproken werk, maar illustreert wel treffend de achterstand die wij op het besproken domein hebben in te lopen ten opzichte van onze noorderburen — dat wij op dergelijke samenvattingen bij ons te lande weinig beroep kunnen doen.

G. De Meyer.

STRIPVERHALEN

FRANKFURTER, P. HANS,

STRIPGEBRUIK

A.O.-boekje 1428, 8-9-1972. Uitg. Stichting IVIO, Maerlanthuis,
Postbus 37, Lelystad (Nederland).

Losse nummers f 1. - Abonnementsprijzen per jaar (50 boekjes) :
Nederland f 32,50 (postgiro 551599) ; België 450 fr. (postrek.
130850).

In de A.O. (Actuele Onderwerpen)-reeks van Stichting IVIO verscheen mini-boekje (24 kleine pagina's) nr. 1428 onder de titel « Stripgebruik ». Het werd verzorgd door P. Hans Frankfurter, die in 1967 de stoot gaf die geleid heeft tot de oprichting van « Het Stripschap » en tot voor kort redactielid was van strip-Fanzine « Stripschrift ».

Het boekje is even onbenullig als minuscuul dus moet deze recensie kort blijven wil ze niet omvangrijker worden dan de brochure zelf.

P. Hans F. weet wat van strip en doet geen enkele poging om dat te verbergen. Hij voelt zich duidelijk gefrustreerd door de hem opgelegde beperking alleen over « gebruikstrips » te praten wat hem er toe noopt « tegenover de strip die ons wil amuseren de strip te plaatsen die ons ergens wil van overtuigen ».

Na enkele eerder triviale beschouwingen over de dichotomie

verstrooiing-beïnvloeding besluit schrijver zijn inleiding met volgende even originele als revelerende definitie :

« Feitelijk is de strip een kruising tussen film en pers ». Hij laat niet na zijn lezers(tjes) ervoor te waarschuwen dat ze van hem geen al te systematische benadering moeten verwachten. Dit is echter onvoldoende als excuus voor wat volgt : een wanordelijke, verwarde, overlappend gerubriceerde opsomming van voorbeelden van strips-met-een-boodschap : reclame-, politieke, religieuze, artistieke, universitaire, personeelwervende, populariteit benuttende en andere beeldverhalen. Van enige chronologische of logische (bv. naar genre of functie) ordening is hierbij geen sprake. Het geheel is, zoals voor een boekje over een vooral visueel medium passend is, rijkelijk geïllustreerd.

Tot welk publiek richt een boekje als dit zich eigenlijk ? De strip-fan zal er weinig nieuws in ontdekken. De min of meer geïnteresseerde leek heeft al even weinig aan een terzelfdertijd te eclecticisch en te beperkt overzicht.

Misschien zijn genoemde bezwaren inherent aan dit soort boekjes, die een hoeveelheid kennis binnen 24 bladzijden willen samenpersen. In ieder geval worden ze verkocht, indien niet omdat ze aan een reële behoefte beantwoorden, dan toch omdat lagere en middelbare scholieren er door hun leraren « werkelijkheidsonderricht » of « maatschappijleer » dagelijks toe aangezet worden « illustratiemateriaal » te verzamelen. De uitgevers maken hen dit dan wel erg gemakkelijk door hun die documentatie gebruiksklaar te koop of als premie (bv. in de vorm van een documentair gebruiksstripje) aan te bieden.

J. Van Heddegem.

SPORTJOURNALISTIEK

MASSAKOMMUNIKATIE EN SPORT

Sportcahiers Nederlandse Sportfederatie, aflevering nr. 7, 's-Hertogenbosch, 1972, 65 blz., 5 gulden.

In de massamedia graaien sport en maatschappij samen naar de bal. Doelpunten en records in de pers zijn blijkens de ervaring voor de uitgevers en beheerders cijfers van een goed report ; de marathonzit van het publiek voor het televisietoestel voor de sport en haar bestierders de zoen van de juffrouw.

De relatie tussen sport, massamedia en publiek — waarover veel zogenaamde kennis als keiharde waarheden te pas en te onpas ter tafel worden gelegd — is in België buiten Sporta en sporadisch aan centra voor communicatiewetenschap nog maar zelden onderwerp van behoorlijke analyse, beschrijving en kritische gedachtenvorming.

Materiaal voor deze verdieping en studie werd de belangstellenden einde 1972 uit Nederland aangedragen in de zevende aflevering van de door de Nederlandse Katholieke Sportfederatie uitgegeven reeks Sportcahiers die gewijd is aan « Massacommunicatie en Sport ». Vier auteurs hebben daarin ieder op hun wijze een facet van het thema belicht.

Dr. Joan Hemels geeft in zijn artikel (Sport en de invloed van de massamedia) een visie op de taak van de sportjournalistiek in het algemeen en, aan de hand van veel NOS-kijkcijfers, op de invloed van het televisievoetbal in het bijzonder. Hem treft vooral het gebrek aan wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de geschreven sportjournalistiek. Joan Hemels is wetenschappelijk medewerker aan het Instituut voor Massacommunicatie aan

de Nijmeegse Universiteit.

Publicist Pierre Huyskens tekent in zijn bijdrage « Ethiek van de sportjournalistiek » de sportjournalistiek als een apparaat dat braaf en deugdelijk zijn veelomvattend registratiewerk doet.

Hoewel er, concludeert hij, in de krantejournalistiek ten aanzien van de sportbegeleiding wel enige evolutie te onderkennen valt, schiet de kritische begeleiding van de sport er nog vaak bij in.

Ir. A. van Emmenes (o.a. Nederlands radio- en televisiemedewerker) schetst in zijn bijdrage (Sport in de massamedia) het ontstaan en de ontwikkeling van de sportjournalistiek in de (Nederlandse) pers, radio en televisie en benadrukt daarbij de invloed die de verschillende media op elkaar hadden en hebben. Sportjournalist C. van den Berg schetst in zijn artikel (Sport als nieuws) voorzichtig en zeer algemeen de ontwikkeling in de verslaggeving van de sportgebeurtenissen, waarvan hij zegt dat ze nog lang niet evenwichtig uitgekristalliseerd is, maar generaliserend gesproken wordt verzorgd door journalisten die hun taak verstaan.

Het cahier bevat ten slotte een bibliografie-aanzet van de sportpublicistiek.

H. van Pelt

SPORTJOURNALISTIEK

Sportacahier nr. 2, Berchem 1972, 96 blz., 75 fr.

In de reeks SPORTACAHIER, kwam nr. 2, Sportjournalistiek, van de pers.

Dit SPORTACAHIER bevat vooreerst de referaten en de besprekingen van het symposium « Sport en Sportjournalistieke Praxis », dat op 23 oktober 1971 door Sporta te Steenokkerzeel werd gehouden.

Dr. M. Grypdonck schrijft over Cultuurfilosofische beschouwingen over de sportjournalistiek en de sportjournalistiek. Hij toont op historische gronden aan waarom de sportjournalistiek nog steeds verstoken blijft van de rechten, die iedereen zijn toegekend, zoals recht op persoonlijkheid, recht op eigen mening, recht op eigen opinie. Tevens maakt hij duidelijk dat een sportjournalist niet alleen het recht heeft op erkenning, maar ook de plicht om die eis waar te maken.

Lic. L. Van Poecke handelt over « Sportjournalistieke Schriftuur ». Het is niet zijn bedoeling de Vlaamse sportjournalistiek nog maar eens met alle zonden van Israël te beladen, maar een kritiek te maken van de burgerlijke perswetenschap, die slechts tot doel heeft de heersende klasse in de gelegenheid te stellen het systeem van de bewustzijnsindustrie gesloten te houden, de communicatiemediën te bezetten en te exploiteren. Volgens hem is de enig mogelijke houding, zichzelf zoveel mogelijk buiten de culturele context te stellen en als het ware als een mytholoog de mythe trachten te ontmaskeren en reële alternatieven voor te stellen.

De neerslag van de groepsgesprekken en de tekst van de plenaire debatten worden volledig en integraal weergegeven.

Naast een geschreven verslag van het symposium worden nog heel wat andere gegevens verwerkt in dit Sportacahier.

Drs. H. Van Pelt stelt een korte Probleemstelling op : Sportjournalistiek in discussie. Vervolgens worden twee grote brokken informatie ingelast.

Vooreerst : Wat deed Sporta ? Hierin schrijft Lic. H. De Mulder de geschiedenis neer van de ontmoetingsdagen der sportjournalisten, ingericht door Sporta. Dan volgt een bloemlezing uit het

maandblad Sporta : Wat schreef Sporta in de loop van zijn 25-jarig bestaan ?

De verschillende artikelen worden weergegeven onder de volgende rubrieken : Ideeën en bedenkingen, Sportjournalistiek in België, Aandacht voor clubbladen, Feiten en meningen, T.V. en radio. Een literatuuroverzicht door Drs. H. Van Pelt rondt dit Sportacahier af.

Het tweede Sportacahier is uitgegeven in een handig en eenvoudig formaat. Het is te verkrijgen door overschrijving van 75 B. fr. op postrekening nr. 1393.70 van Sporta v.z.w., Th. Roucourtstraat 1, 2600 Berchem.

A. Cauwels.

KABELTELEVISIE

« COMMUNICATIESTAD 1985

ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE MET HUIS EN BEDRIJF », door prof. dr. ir. J. L. Bordewijk e.a. ; ir. D. van den Berg ; dr. W. Horn.

Publikatie nr. 13 van de Stichting Toekomstbeeld der Techniek, uitgegeven in het kader van de serie toekomststudies in de Ingenieurswetenschappen.

Het rapport is het resultaat van een reeks colloquia aan de Technische Hogeschool Delft, in de periode van oktober 1970 tot maart 1971 gehouden in samenwerking tussen het Laboratorium voor Transmissie van Informatie en de Stichting Toekomstbeeld der Techniek.

In een zestal middagzittingen werd onder leiding van prof. dr. ir. J.L. Bordewijk gediscussieerd over diverse vormen van communicatie die over 10 à 15 jaar per kabel huis aan huis beschikbaar zullen kunnen worden gesteld. Enkele van die communicatievormen, gedeeltelijk reeds ingevoerd, zijn telefoon, telex aan huis, datatransmissie voor huis, bureau of bedrijf, beeld-telefoon en combinaties daarvan.

Maar ook andere vormen van communicatie, die geen dialoogkarakter hebben, werden besproken. Het per kabel aan huis ontvangen van radio- en televisieprogramma's ondervindt veel belangstelling en is op kleine schaal reeds een realiteit. Het is te verwachten dat het op bestelling leveren — in de trant van uitleenbibliotheken — van educatieve en recreatieve programma's (« dial-a-program ») een grote vlucht gaat nemen.

Voor een verantwoorde opzet is het van groot belang reeds nu te komen tot coördinatie van al deze communicatievormen.

De Stichting meende dat een dergelijke technische visie onvolledig zou zijn zonder aanvullende beschouwingen over de toekomstige behoefte aan telecommunicatie en over de mogelijke toekomstige investeringsruimte voor de realisatie. De publikatie beoogt dan ook een inzicht te geven in de technische en economische mogelijkheden waarmee aan de toekomstige behoefte aan telecommunicatie in de woonsfeer zal kunnen worden voldaan.

Het rapport geeft, na een inleiding van prof. Bordewijk waarin o.a. wordt uiteengezet waarom juist 1985 als richtjaar is gekozen, in een vijftal daaropvolgende hoofdstukken de standpunten weer waartoe de colloquiumdeelnemers kwamen. De hoofdstukken, achtereenvolgens handelend over het lokale telefoonnet, lokaal datatransport en -transmissie, beeldtelefonie, kabel distributie van omroepsignalen en de opbouw van het lokale net, besluiten ieder met de uit de overwegingen resulterende conclusies. Deze

conclusies geven een samenvattend beeld van de gegevens waarmee vanuit de technologische ontwikkeling rekening moet worden gehouden indien men wil komen tot een optimaal toekomstig communicatiesysteem voor de stad.

Een hoofdstuk van de hand van ir. van den Berg (plv. hoofd-directeur PTT) gaat in op de toekomstige behoeften aan telecommunicatievoorzieningen en -diensten. Juist door de veelheid van mogelijkheden die is ontstaan door de voortgaande technologische ontwikkeling is kennis omtrent maatschappelijke behoeft patronen van groot gewicht. Het hoofdstuk plaatst hierover een aantal kanttekeningen.

Dr. Horn (Hoofd Studie-afdeling Ministerie van Verkeer en Waterstaat) tenslotte geeft een beschouwing over de economische consequenties van de realisering en exploitatie van nieuwe telecommunicatiesystemen. Weliswaar noemt hij een bedrag van 750 gulden per woning aan extra investering tot 1985 voor het realiseren van nieuwe dienstverleningspakketten, maar hij laat tevens zien van hoeveel nog onzekere factoren dit afhangt. Dr. Horn beveelt dan ook nader onderzoek aan naar de economische haalbaarheid van een aantal aspecten.

De publikatie besluit met een inventarisatie van in de voorgaande hoofdstukken bereikte conclusies en aanbevelingen.

Publikatie nr. 13 kan worden besteld door overmaking van f 16,— op postgironummer 1609900 van de Stichting Toekomstbeeld der Techniek te 's-Gravenhage, onder vermelding van Publikatie nr. 13.

H. van Pelt

FOTOJOURNALISTIEK

Ter gelegenheid van het veertigjarig jubileum van de Nederlandse Vereniging van fotojournalisten werd in het Stedelijk Museum in Amsterdam een tentoonstelling van persfoto's van de afgelopen honderd jaar ingericht onder de titel **Ons lieve leven**. Dezelfde titel is gebruikt voor een boek dat een nog groter keuze bevat uit honderd jaar Nederlandse krantefoto's, 472 foto's die eens het nieuws illustreerden, geven een uniek beeld van wat er in Nederland gebeurd is. De inhoud is naar onderwerp gerangschikt en bij de foto's werden commentaren geplaatst die het visuele verder verduidelijken.

H. van Pelt

OMROEP

ANDREW BOYLE,

ONLY THE WIND WILL LISTEN. REITH OF THE BBC
London, Hutchinson, 1972, 368 blz.

De British Broadcasting Corporation vierde in 1972 haar 50-jarig bestaan.

Te die gelegenheid liet Andrew Boyle, journalist bij de BBC, bij de uitgeverij Hutchinson in London een lijvige biografie van haar eerste, legendarische directeur-generaal verschijnen. Hoofdpunten uit dit volgens het recept van de grote Engelse biografen geschreven boek zijn o.a. het geloof van John Reith in de organisatie van de omroep als een openbare dienst en zijn verdediging van de vrije en waarheidsgetrouwe berichtgeving.

H. van Pelt